

NOTÍCIES EXTERIORS

Butlletí d'informacions econòmiques internacionals

Núm. 91

15 de març de 2017

SECTORIAL

Sector boví, estudi del Parlament Europeu

El Parlament Europeu ha publicat un estudi sota el títol *Sector boví europeu, canvis i oportunitats*. És un ampli estudi amb una descripció extensa i la incorporació de nombrosos quadres estadístics. L'estudi incorpora també un seguit de recomanacions, que és on se centra aquest resum.

El sector boví europeu representa un 39% del valor afegit total del sector agrícola, és l'activitat d'un 17% del total de les explotacions comunitàries i ocupa el 30% del total de la SAU de la UE. El sector en conjunt és poc homogeni a causa de la disparitat de les rendes de les explotacions de llet i les de carn, i també entre els diferents estats membres (EM), i la variació important en relació amb la productivitat entre les explotacions i els EM. La productivitat de les explotacions varia més d'un 25% en relació amb la mitjana comunitària segons siguin de la UE-15 (definites com els EM que es van adherir abans de l'any 2004) o de la UE-13 (aquells EM que es van adherir amb posterioritat a l'abril de 2004).

Els pagaments directes són una font de finançament molt important per a la majoria de les explotacions. Poden representar entre un 70% de les rendes per a les explotacions lleteres i un 100% (o més) dels ingressos per a les explotacions de carn. Per tant, els autors de l'estudi consideren que seria molt negatiu prescindir d'aquests ajuts.

Els pagaments directes continuaran tenint una forta importància en els ingressos de les explotacions i especialment en el boví d'engreix. Consideren que la producció extensiva bovina augmentarà especialment en els països de la UE-13 i que s'hauria de fomentar amb primes específiques al pasturatge d'aquest tipus de ramat durant tot o part de l'any. Aquesta prima estaria lligada a objectius mediambientals (manteniment de la biodiversitat o del paisatge, zona desfavorida o per a extensificació).

En el curt i mitjà termini (deu anys), tant la producció comunitària de llet com la de carn augmentarà. Per tant, cal una estratègia de diversificació en el mercat interior que aturi la pressió sobre la baixada dels preus i un creixement de les exportacions als principals països importadors (la Xina, Egipte i Indonèsia). El manteniment de la política de qualitat i seguretat de la producció comunitària de llet i de carn bovina contribuirà a valoritzar els productes d'origen comunitari.

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/585911/IPOL_STU\(2017\)585911_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/585911/IPOL_STU(2017)585911_EN.pdf)

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/585911/IPOL_STU\(2017\)585911\(ANN01\)_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/585911/IPOL_STU(2017)585911(ANN01)_EN.pdf)

Sector carni europeu, costos i competitivitat

La consultora xinesa Eibens Consulting ha elaborat un estudi sobre costos de transformació i transport de la indústria càrnia d'alguns EM europeus (Espanya, Holanda, Alemanya, Dinamarca i França). L'estudi focalitza el seu interès en la comparació entre Espanya i Holanda, i, per productes, en el sector porcí.

Tot i que les dades de l'estudi són de difícil comparació entre els diferents països, considera que les principals despeses per a la indústria càrnia europea són els costos mediambientals, energètics i laborals i els derivats dels residus.

En el cas d'Espanya, el principal avantatge comparatiu envers els països estudiats són els costos laborals (cost de l'hora més baix i setmana laboral més llarga). Els costos laborals a Espanya són un 51% inferiors als de Dinamarca, un 36% més baixos que a Holanda, un 31% que a França i un 24% menys que a Alemanya. En els darrers anys, en general, a aquests països s'observa una confluència dels costos laborals, excepte en el cas d'Espanya per l'elevada taxa d'atur. Altres costos que resulten més avantatjats són els d'inspecció, els derivats dels denominats SANDACHS (subproductes d'origen animal no destinats al consum humà) i els mediambientals. En la resta de costos, les diferències són menors entre els diferents països.

S'assenyala l'important salt qualitatiu d'Espanya en relació amb el comerç exterior a escala mundial. L'augment de les exportacions en els darrers deu anys ha estat molt important: des de l'any 2011 ha passat d'ocupar el cinquè lloc al tercer en la classificació mundial. Tot i que el gruix de les exportacions és intracomunitari (i també en la resta dels països estudiats), s'assenyala l'important conquesta dels mercats asiàtics (la Xina) malgrat ser un país perifèric, amb un elevat preu dels combustibles i amb ports menys eficients que els altres països estudiats (Rotterdam).

Finalment, com a conclusió, l'estudi considera que Espanya hauria d'incrementar el seu nivell d'integració vertical, de productivitat i d'accés al finançament, ja que la resta de països estudiats semblen accelerar aquests processos. Una integració en diferents grups ajudaria a dispersar els riscos al llarg de la cadena alimentària i a incrementar l'eficiència i la capacitat exportadora mitjançant una millor gestió, possibilitaria el palanquejament i facilitaria la capacitat productiva. Finalment, cal continuar la cerca de nous mercats amb potencial de creixement, cosa que possibilitaria maximitzar la productivitat a la vegada que serien mercats per a la venda de productes que no tenen sortida en el mercat interior comunitari.

<http://www.interempresas.net/Industria-Carnica/Articulos/166806-Situacion-actual-y-proyeccion-del-sector-carnico.html>

La Xina mantindrà la demanda carn estable durant els pròxims anys

El consultor Rabobank ha publicat un informe sobre les expectatives de demanda de carn a la Xina fins a l'any 2020. Estima que tant el creixement econòmic com la tendència de la demanda de carn i productes carnis s'està desaccelerant, tot i que continua essent una gran oportunitat per als països exportadors. La Xina continuarà essent en els pròxims anys el principal importador mundial de carn, i s'estima que l'any 2020 les importacions de carn assoliran la xifra de sis milions de tones.

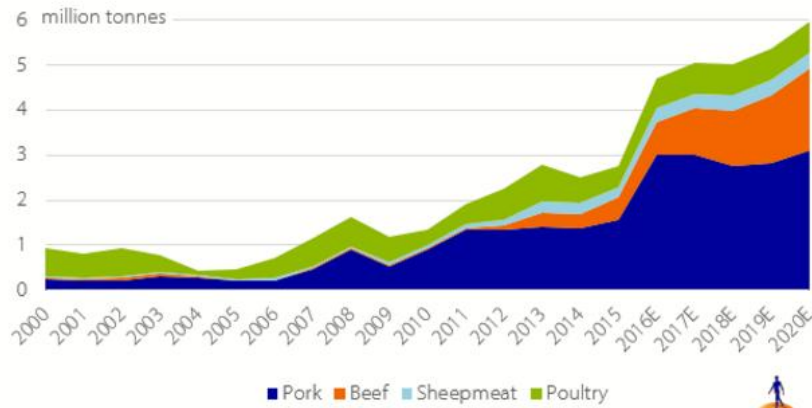
D'altra banda, i de manera general, l'oferta interna xinesa s'espera que augmenti en el cas del porc i disminueixi en carn bovina. Hi ha més incerteses quant a la producció interna de carn de pollastre.

S'espera que la producció porcina de la Xina es centri al nord del país, ja que el sud està més restringit per la contaminació de les aigües. La producció d'aviram està molt lligada a la importació d'aus reproductores, molt afectada per la situació sanitària (influença aviar) dels països exportadors. Finalment, el boví caurà en el curt termini per

recuperar-se lleugerament fins a l'any 2020; s'espera que la demanda interna superi la producció nacional. Segons aquestes estimacions, en el mitjà termini augmentaran les importacions, que s'espera que assoleixin un 20% del total de l'oferta interna.

Animal protein imports to mainland China will total over 6 million tonnes per year in 2020

Source: China Customs, Rabobank, 2016

<https://www.rabobank.com/en/press/search/2017/rabobank-chinas-animal-protein-outlook-to-2020-growth-in-demand-supply-and-trade.html>

GLOBAL

Intensificació dels acords bilaterals de la UE

El multilateralisme (OMC) fa temps que està en declivi i els diferents països han optat per una estratègia d'acords comercials bilaterals. Darrerament, fins i tot aquesta estratègia ha estat qüestionada, especialment pel país que lidera el comerç mundial: a finals del mes de gener, el nou govern dels EUA anunciava la seva retirada del recentment signat TPP (Acord Transpacífic) amb la qual cosa aquest acord pràcticament queda malmès.

La UE, en canvi, si atenem les diferents declaracions i iniciatives de la comissària de Comerç, ha optat per una estratègia oposada a la nord-americana: la ratificació pel part del Parlament Europeu de l'acord CETA (tractat comercial entre la UE i el Canadà, no exempt de dificultats en el darrer tram de signatures) i l'anunci de la intensificació de les negociacions amb el Mercosur; Mèxic i el Japó avalen aquesta aposta pels acords bilaterals. Ara bé, les negociacions avançades amb l'Administració Obama (EUA) per a la signatura del TTIP (*Transatlantic Trade and Investment Partnership*) també han quedat aparcades davant una política més proteccionista de la nova Administració Trump.

CETA (Acord Econòmic i de Comerç UE/Canadà): ratificació del Parlament Europeu

El Parlament Europeu [ratificava el 17 de febrer](#) aquest acord que s'aplicarà de manera provisional (manca l'aprovació de l'acord per part dels parlaments estatals) a partir de l'1 d'abril de 2017.

[L'acord CETA](#) acorda reduir les taxes aranzelàries per als productes industrials en un 99% i preveu la inclusió de clàusules de desenvolupament sostenible per salvaguardar els estàndards ambientals i socials i assegurar la millora del comerç i la inversió. També s'allibera la possibilitat per ambdues bandes de participar en licitacions públiques de serveis.

Un altre element introduït a darrera hora en l'acord (fruit també de l'experiència amb les negociacions del TTIP) ha estat un nou enfocament per a la protecció de la inversió i de la solució de les controvèrsies. S'ha substituït l'actual sistema d'arbitratge internacional (ISDS, *Investor-state-dispute settlement*) per un tribunal permanent escollit per ambdues parts amb un determinat sistema de funcionament (ICS, *Investment Court System*).

En el marc agrari, preveu la protecció garantida en el mercat canadenc per a més de 140 indicacions geogràfiques europees d'aliments i begudes. De manera immediata, el Canadà eliminaria aranzels d'un 90,9% de productes agraris i en set anys més d'un 92% de la resta de productes. Per a productes més sensibles per al Canadà com ara la llet, s'aproven contingents i d'altres (sensibles per a ambdues parts) queden fora de l'acord (aviram i ous). En el cas de la UE, l'oferta aprovada ha estat de disminució aranzelària per als productes agraris en un 92,2% i més tard (set anys) en un 93,8% per a la resta de productes agraris amb aranzels. En aquest cas, els productes sensibles protegits (a banda dels mutus d'aviram i ous) seran contingentats: el boví, el porc i el blat de moro dolç. En definitiva, i segons declaracions de la comissària de Comerç, la UE millorarà l'intercanvi de productes com ara els formatges, els lactis, la xocolata, el vi, productes transformats i els productes "gourmet" de luxe.

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-399_fr.htm

<http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/20161014STO47381/after-ceta-the-eu-trade-agreements-that-are-in-the-pipeline>

síntesi acord

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/december/tradoc_152982.pdf

Acords UE/Llatinoamèrica: acords prioritaris (Mercosur)

Tal com ha anunciat en diferents fòrums, la comissària de Comerç de la UE té la ferma voluntat d'intensificar les negociacions comercials amb Llatinoamèrica (confirmada en la cimera de caps d'estat comunitaris del 9 de març). Una àrea prioritària són els països que conformen Mercosur (l'Argentina, el Paraguai, el Brasil i l'Uruguai). Ambdues parts pretenen un primer acord a finals de l'any 2017.

La UE i els quatre països fundadors del Mercosur es regeixen per un acord marc d'associació que va entrar en vigor l'any 1999, però que no va materialitzar les condicions d'accés; els intents infructuosos d'intercanvi d'ofertes d'accés al mercat es relancen a partir de l'any 2010. L'agricultura, precisament, és un dels temes que més complica les negociacions, i hores d'ara la UE encara no ha completat la seva oferta en matèria d'agricultura.

Després del relançament de les negociacions, la UE i Mercosur van intercanviar ofertes per primera vegada el maig de 2016, i a continuació hi va haver una ronda de negociacions al mes d'octubre. La tercera ronda es va fer durant el mes de febrer d'aquest any. S'hi van tractar temes com ara les compres públiques, l'accés al mercat de béns, les mesures sanitàries i fitosanitàries, els serveis i les inversions. A finals del mes de març, hi haurà una nova ronda de negociacions.

Precisament a principis del mes de març, prèviament, els quatre països del Mercosur es van trobar per fixar la seva estratègia de negociació. En les seves declaracions, la representant argentina va advertir que no es pot pretendre un acord sense incloure l'agroindústria que provoca tantes friccions entre ambdues parts.

http://euroefe.euractiv.es/6315_latinoamerica/4386696_el-mercotur-fija-su-estrategia-para-negociar-un-tratado-con-la-union-europea.html

COMUNITARI

Els inicis d'una nova reforma de la PAC

Amb l'arribada de l'any 2017, s'han multiplicat en diferents fòrums (institucions comunitàries o nacionals, *think tanks*, món acadèmic...) els estudis, les jornades, etc., i, en definitiva, el diàleg en relació amb la modificació, la reforma o la nova concepció de la PAC. Però el calendari atapeït dels esdeveniments en les institucions comunitàries mateixes (renovació del Parlament Europeu i nova Comissió 2019) o nacionals (eleccions a Holanda, Bulgària, França, Alemanya i potser Itàlia) que paralitzen aquests processos no permeten albirar un desenllaç abans de l'any 2020 (alguns situen aquesta reforma l'any 2022). Un període tan llarg podria donar lloc a una reforma més encertada, o, si més no, més consensuada.

La Comissió anuncia per a aquest any 2017 una "modificació i simplificació" de la PAC, però que serà l'embrió de la futura PAC. El president de la Comissió, Jean-Claude Juncker, ja ho va anunciar durant la Conferència Anual sobre Perspectives Agràries el passat mes de desembre de 2016. S'obria una enquesta pública el 2 de febrer, el mes de juliol de 2017 hi haurà una altra conferència per fer públics els resultats i abans que acabi l'any en traurà una Comunicació on prendrà una nova iniciativa que inclouria aquesta "simplificació" de la PAC que el comissari Hogan ja va anunciar immediatament després de ser ratificat pel Parlament Europeu, però que apuntarà les línies mestres o prioritàries d'una nova reforma de la PAC.

Aquesta nova iniciativa sobre "modificació i simplificació", segons confirma la Comissió, "serà un punt de partida per a l'avaluació fonamentada dels actuals resultats de la PAC". S'ha dissenyat un [full de ruta per a l'avaluació de l'impacte](#). L'anomenada avaluació inicial de l'impacte (EII) és la pràctica habitual quan es posen en marxa noves iniciatives: descriu el problema i expressa les opcions polítiques que considera viables i l'esquema de les diferents etapes previstes. Ara bé, la Comissió afirma que els resultats de les diferents consultes i l'evolució dels fets no han de basar-se necessàriament en la seva iniciativa en els escenaris previstos. Aquestes opcions descrites en el full de ruta serien:

- a) Escenari 1: mantenir la PAC actual afegint les simplificacions adoptades o proposades (incloent les de la Llei Òmnibus –reforma intermèdia del marc plurianual financer-).
- b) Escenari 2: desmantellar la PAC i quantificar el càlcul de la possibilitat de no tenir PAC (és una quantificació teòrica, ja que prèviament s'haurien de reformar els Tractats, però és útil per demostrar el valor afegit de la PAC, i l'impacte econòmic, social i ambiental del cost de no tenir aquesta política).
- c) Escenari 3: una PAC adaptada a les necessitats dels EM o regions sota un marc global on s'hauran dissenyat les prioritats de la PAC a escala global. Es tindrà en compte específicament la millora de l'enfocament de la gestió de riscos i inversions, de la reestructuració i les àrees de negoci en l'agricultura i de les pimes rurals. Es farà especial èmfasi en incentius relatius al canvi climàtic i els serveis mediambientals, Tics i infraestructures locals.
- d) Escenari 4: redefinir la divisió de tasques entre la UE, els EM i les explotacions per millorar la xarxa de seguretat que abasti els pagaments directes i la gestió de riscos. També es milloraria la producció agrària i els objectius sobre medi ambient i clima.
- e) Escenari 5: redistribuir els ajuts afavorint les petites i les respectuoses envers el medi ambient. S'instaura un límit màxim d'ajut a les explotacions.

El dos primers escenaris, per diferents motius (la PAC ha d'evolucionar i la no-PAC no és prevista als Tractats), es quantifiquen però no es preveuen. La Comissió preveu que la reforma podria basar-se en els tres escenaris següents o "una combinació" d'ells. Ara bé, una reforma en profunditat ha necessitat en el passat dos anys de negociacions per ser efectiva, i els "tempos", tal com hem esmentat, fan preveure que s'aplicarà la reforma a partir de l'any 2021.

Mentrestant, a part de la simplificació esmentada, cal no oblidar altres modificacions (financeres) que es derivaran de dos fets més: la reforma intermèdia del Marc Financer Plurianual 2014-2020

(l'anomenada llei Òmnibus) i les conseqüències del Brèxit. Totes dues modificacions auguren un impacte negatiu (reducció dels ajuts).

- El desenllaç del Brèxit, independentment dels acords finals, afectarà segur el pressupost comunitari destinat a l'agricultura. La incertesa rau a saber la quantitat total que es detraurà de l'agricultura (perquè serà una negociació en el si del Consell Europeu i segurament després en els Consells d'Assumptes Generals, és a dir, probablement fora de l'àmbit estrictament agrari). El Regne Unit és un contribuent net al pressupost comunitari, i de moment no sembla factible que altres EM estiguin disposats a incrementar les seves contribucions.
- La negociació de la llei anomenada Òmnibus. En aquests moments, és en marxa una revisió intermèdia del Marc Financer Plurianual, cosa que afecta totes les polítiques comunitàries. En principi, les propostes en l'àmbit agrari no afecten de manera cabdal l'actual PAC, però en els consells de ministres d'Agricultura els EM no estan gaire d'acord que no es pugui decidir de manera directa sobre les propostes en qüestió (passen pels Comitès Especials d'Agricultura, però la competència és del Consell de Ministres d'Assumptes Generals i poden decidir diferentment i obviar la competència directa dels responsables estatals d'Agricultura). Cal afegir que es preveu que el Parlament Europeu presenti moltes esmenes a les propostes finals de la Comissió, especialment pel que fa a les de l'apartat mercats ("sense cost financer": dret competencial, organitzacions de productors (OP) i interprofessionals, cadena alimentària, etc.); per això, cal tenir presents les conclusions del novembre passat de la *Task force* de mercats creada per la Comissió, les quals esdevenen cabdals per a les futures reformes/modificacions de la PAC.

El Consell de Ministres d'Agricultura del mes de març també ha inclòs un punt de l'ordre del dia sobre intercanvi de punts de vista sobre "la PAC més enllà de 2020". En el [document lliurat](#) per la Presidència, s'apunten **sis prioritats de la nova PAC**: augmentar la resiliència, respondre als reptes mediambientals, invertir en viabilitat i vitalitat rurals, garantir el relleu generacional, mantenir una orientació de mercat i reforçar la posició de l'agricultor en la cadena de valor. Els EM, en general, s'han posicionat de manera positiva en relació amb aquestes prioritats, però també alguns EM han demanat un pressupost suficient, àmbit enterbolit actualment per les incerteses derivades especialment de l'impacte del Brèxit. La simplificació ha estat una altra de les prioritats que de manera immediata caldria assolir. Les opinions estaven més dividides quant al reequilibrament dels dos pilars de la PAC, i tampoc no hi havia quòrum en la flexibilització de la PAC.

Però cal no oblidar en aquest debat les conclusions de dues conferències que es van realitzar l'any passat i que tindran protagonisme en aquest procés de reforma. En relació amb el segon pilar de la PAC, la conferència sobre desenvolupament rural [Cork 2.0 \(setembre de 2016\)](#) tenia com a objectiu debatre els reptes actuals i futurs de l'agricultura i les zones rurals, i també les possibles respostes a fi de redactar una nova Declaració de Cork, com així es va posar de manifest en els seves [conclusions](#) de 10 punts: promoure el benestar a les àrees rurals, enfortir les cadenes de valor rurals, invertir en vitalitat i viabilitat, preservar el medi ambient rural, gestionar els recursos naturals, fomentar l'acció climàtica, impulsar el coneixement i la recerca, millorar la governança rural, avançar en l'aplicació de les polítiques i de la simplificació, i, finalment, millorar-ne les actuacions i el control.

D'altra banda, a finals de l'any 2016, les ja esmentades conclusions de l'anomenada [Task force dels mercats](#). Un grup de treball nomenat per la Comissió i integrat per experts amb l'objectiu de millorar la posició dels agricultors en la cadena de valor alimentària alhora que se superava el repte actual de mercats comunitaris més oberts, i, per tant, subjectes a una inestabilitat més elevada. El grup va iniciar l'activitat a començaments d'any i [ha debatut temes](#) com ara la transparència del mercat, l'accés dels agricultors als instruments financers i els mercats de futur com a mecanismes de cobertura de riscos, la contractualització o l'organització dels productors. Finalment, el grup va lliurar les seves [conclusions](#), que no solament tindrà en compte la Comissió per formular la nova PAC, sinó que van ser [presentades](#) en una audició especial al Parlament Europeu a començaments d'any. Alguns parlamentaris treballen per presentar una proposta de modificació que tindrà en compte aquestes aportacions i fins i tot pretén anar més enllà i revisar alguns textos de la PAC actual perquè tinguin en compte les conclusions de la *Task force*.

Presentacions sobre el futur de la PAC:

<http://www.agro-alimentarias.coop/ficheros/doc/05275.pdf>

<http://www.agro-alimentarias.coop/ficheros/doc/05274.pdf>

https://ec.europa.eu/agriculture/consultations/cap-modernising/2017_es

Escenaris possibles dels efectes del Brèxit en el pressupost comunitari

L'Institut Jacques Delors ha elaborat un [estudi](#) sobre les possibles implicacions en les finances comunitaris del Brèxit. N'ha elaborat quatre escenaris possibles:

1. Augment de les contribucions dels EM
2. Disminució de les despeses
3. Combinació de les dues anteriors
4. Sense acords fins a l'any 2020.

L'article quantifica l'impacte sobre el pressupost comunitari segons aquests escenaris i conclou que podria tenir un impacte significatiu i aprofundir la divisió existent entre els països "contribuïdors nets" i "receptors nets". Un impacte negatiu que per ser efectiu probablement afectaria les dues àrees que ocupen la major part de la despesa: la política de cohesió i la PAC.

TABLE 3 - Overview of the scenarios

SCENARIO	EU BUDGET (% OF GNI)	EFFECT
Average EU revenue (2014-15)	1,02%	
Scenario 1: Increase contributions to fund Brexit gap	1,16%	8% increase in contributions
Scenario 1b: Increase contributions to fund current spending	1,22%	15% increase in contributions
Scenario 2: Cut budget to fund Brexit gap	1,08%	€10 billion budget cut
Scenario 2b: Cut budget to 1% of GDP	1,00%	€23 billion budget cut
Scenario 3: Combine cuts and contributions	1,12%	€5 billion budget cut 4% increase in contributions
Scenario 4: No agreement before 2021		Budget for 2020 is extended until a new MFF is adopted

Source: Authors' calculations, based on European Commission data.

<http://www.bertelsmann-stiftung.de/en/publications/publication/did/brexit-and-the-eu-budget-threat-or-opportunity/>

http://www.bertelsmann-stiftung.de/fileadmin/files/BSt/Publikationen/GrauePublikationen/EZ_BrexitEUBudget_HaasRubio_JDI_JDI_B_Jan17_ENG.pdf